

ارزیابی نتایج سیکل‌های لقاح خارج رحمی در افراد مبتلا به پلی‌زوسپرمی

فاطمه حاجی مقصودی (M.Sc.)^۱، مرتضی انوری (Ph.D.)^۱، محمد علی خلیلی (Ph.D.)^۱

۱- گروه بیولوژی و علوم تشریح، مرکز تحقیقاتی و درمانی ناباروری، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی-درمانی شهید صدوقی، یزد، ایران

چکیده

زمینه و هدف: طبق دستورالعمل سازمان بهداشت جهانی (WHO) پلی‌زوسپرمی به نمونه‌هایی اطلاق می‌شود که دارای بیش از ۲۵۰ میلیون اسپرم در هر میلی‌لیتر از مایع انزال باشند. برخی از مطالعات نشان می‌دهد که نمونه‌های فوق ممکن است دچار کاهش تحرک و نیز ناباروری باشند؛ لذا هدف از این مطالعه گذشته‌نگر بررسی وضعیت پارامترهای ماکروسکوپی و میکروسکوپی نمونه‌های اسپرم مردان پلی‌زوسپرمی، همچنین نتایج مربوط به سیکل‌های درمانی IVF و ICSI در افراد پلی‌زوسپرمی بود.

روش بررسی: ۱۲۱ نفر از افراد پلی‌زوسپرمی مراجعه کننده به مرکز درمان ناباروری یزد در فاصله زمانی مهرماه ۱۳۸۲ تا خرداد ماه ۱۳۸۶، در دو گروه مطالعه شدند. گروه I شامل ۹۴ نفر بود که پارامترهای ماکروسکوپی و میکروسکوپی مایع انزالی آنها به روش WHO مورد مطالعه قرار گرفت. گروه II شامل ۲۷ نفر پلی‌زوسپرمی بود که تحت درمان IVF یا ICSI قرار داشتند. نتایج مربوط به وضعیت کلینیکی گروه II شامل پارامترهای اسپرم، وضعیت و تعداد تخمک، میزان باروری و کیفیت جنین تشکیل شده به همراه میزان بارداری مورد بررسی قرار گرفت.

نتایج: نتایج نشان داد که میانگین پارامترهای اسپرم در هر دو گروه مورد مطالعه مطابق با استانداردهای WHO می‌باشد. میانگین حرکت سریع و آهسته پیشرونده در گروه I (۹۴ نفره) به ترتیب $15/05 \pm 15/06$ و $39/67 \pm 15/45$ ٪ بود و در گروه II (۲۷ نفره) به ترتیب $16/51 \pm 16/37$ و $14/92 \pm 35/66$ ٪ بود. از کل ۲۳۴ اوسیت بدست آمده تعداد ۱۴۴ تخمک لقاح یافته (۵ تخمک به ازای هر نفر) (۶۱/۵٪) و از تعداد تخمک لقاح یافته ۱۱۲ جنین (۴ جنین به ازای هر نفر) (۷۷/۷٪) تشکیل شد. و از کل جنین‌های تشکیل شده، ۷۳ مورد (۲/۷٪ به ازای هر نفر) (۶۵/۱٪) به داخل رحم منتقل شدند. از ۲۷ نفر مورد بررسی، ۲۲ نفر با شکست بارداری مواجه (ناموفق) و ۵ نفر (۱۸/۵٪) باردار شدند (موفق). در رابطه با اتیولوژی از تعداد مذکور ۵ نفر با عامل زنانه، ۸ نفر با عامل مردانه و ۱۴ نفر با علت ناشناخته گزارش شد. از ۵ مورد بارداری رخ داده ۳ مورد مورفولوژی زیر ۳۰٪ وجود داشت.

نتیجه‌گیری: براساس نتایج این تحقیق افراد با وضعیت پلی‌زوسپرمی دارای سایر پارامترهای اسپرمی در محدوده طبیعی می‌باشند و به نظر می‌رسد افزایش بیش از حد غلظت اسپرم (پلی‌زوسپرمی) در ارتباط با کاهش شانس باروری به روش‌های IVF و ICSI و نیز کاهش میزان بارداری در سیکل‌های ART اثر چندانی نداشته باشد.

کلید واژگان: آنالیز سیمن، اسپرم، انتقال جنین، پلی‌زوسپرمی، تخمک، شمارش اسپرم، لقاح خارج رحمی، ناباروری، ناباروری مرد.

مسئول مکاتبه: دکتر محمد علی خلیلی، گروه بیولوژی و علوم تشریحی، مرکز تحقیقاتی و درمانی ناباروری، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی-درمانی شهید صدوقی، یزد، ایران.

پست الکترونیک: khalili59@hotmail.com

دریافت: ۸۶/۱۲/۶ پذیرش: ۸۷/۴/۱